

Ново потписани меморандум о разумевању је „запис о америчком неуспеху“, изјавио је главни преговарач Техерана.

Новопотписани меморандум о разумевању између САД и Ирана представља дипломатску победу Техерана, остварену са позиције снаге, и доказ је да Вашингтон није успео да постигне ниједан од својих војних циљева, изјавили су ирански званичници.

Документ од 14 тачака потписали су на даљину председник Доналд Трамп и његов ирански колега Масуд Пезешкијан касно у среду, а он је одмах ступио на снагу, према наводима пакистанских посредника.

Америчка страна је била неуобичајено уздржана у јавном реаговању. Бела кућа такође

још није објавила коначни текст меморандума, иако је неименовани високи амерички званичник новинарима прочитао документ од 14 тачака, после вишедневних критика због тајности која је пратила споразум.

У међувремену, председник иранског парламента и главни преговарач у разговорима, Мохамад Галибаф, описао је меморандум као доказ америчке предаје.

„Споразум је запис о америчком неуспеху“, изјавио је Галибаф у телевизијском интервјуу у среду. „Људи ће га видети и сами ће пресудити.“

Техеран тврди да документ одражава низ уступака Вашингтона, укључујући укидање америчке поморске блокаде, изузећа од санкција за извоз иранске нафте, приступ замрзнутим иранским средствима и план економске обнове уз подршку САД, вредан најмање 300 милијарди долара. Вашингтон се такође сагласио да не уводи нове санкције нити да распоређује додатне снаге у региону док стране преговарају о коначном споразуму.

Заузврат, Иран ће „предузети мере“ за обнову слободе пловидбе кроз Ормуски мореуз, што пре америчко-израелског напада није било спорно питање. Међутим, Техеран је сигнализирало да се овај кључни водени пут неће једноставно вратити на предратно стање.

„Поново наглашавам да се Ормуски мореуз никада неће вратити на претходне услове“, изјавио је Галибаф. „Иран има право суверенитета над Ормуским мореузом и, наравно, наплаћиваћемо накнаду за услуге.“

Портпарол иранског Министарства спољних послова Есмаил Багаеи додао је да се развија оквир за управљање овим кључним воденим путем, уз консултације које су већ одржане са Оманом, како је предвиђено меморандумом.

Техеран је такође истакао формулацију меморандума која се односи на Либан. „Ако се напади израелског режима на Либан наставе, то ће се сматрати кршењем обавеза друге

стране према меморандуму о разумевању“, изјавио је Багаеи.

Меморандум није коначни мировни споразум, али покреће преговарачки период од 60 дана, током којег се очекује да Вашингтон и Техеран разговарају о иранском нуклеарном програму, ублажавању санкција, замрзнутим средствима, будућем управљању Ормуским мореузом и коначном решењу које би требало да подржи Савет безбедности УН.

Формулација о нуклеарном питању у документу наводи да Иран „поново потврђује да неће набављати нити развијати нуклеарно оружје“, што Техеран говори већ годинама, укључујући и периоде претходних америчко-израелских напада. У меморандуму се додаје да ће стране разрадити механизам за поступање са залихама обогаћеног материјала, при чему је минимална методологија разблаживање на лицу места под надзором ИАЕА.

Трамп је неколико сати после потписивања објавио више неповезаних порука на Truth Social-у, али није рекао ништа о споразуму. Раније током дана бранио је меморандум, запретивши да ће „бомбардовањем разнети дођавола“ Иран ако га се не буде придржавао.

(РТ)